

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 111/10
Λουξεμβούργο, 9 Νοεμβρίου 2010

Απόφαση στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-57/09 και C-101/09
Γερμανία κατά Β και Γερμανία κατά D

**Είναι δυνατό να αποκλειστεί πρόσωπο από το καθεστώς του πρόσφυγα αν
ευθύνεται ατομικώς για πράξεις που τέλεσε οργάνωση η οποία εφαρμόζει
τρομοκρατικές μεθόδους**

*Το γεγονός απλώς και μόνον ότι πρόσωπο υπήρξε μέλος τέτοιου είδους οργανώσεως δεν μπορεί
να συνεπάγεται αυτομάτως τον αποκλεισμό του καθεστώτος αυτού*

Η οδηγία 2004/83/ΕΚ¹ αποσκοπεί στην καθιέρωση ελάχιστων απαιτήσεων, αφενός, για την αναγνώριση υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας και, αφετέρου, για τον καθορισμό του περιεχομένου της παρεχόμενης προστασίας. Συναφώς, η οδηγία προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι αποκλείεται από το καθεστώς πρόσφυγα πρόσωπο όταν υπάρχουν σοβαροί λόγοι να πιστευτεί ότι έχει διαπράξει «σοβαρό μη πολιτικό έγκλημα» ή είναι ένοχο «πράξεων που αντιβαίνουν προς τους σκοπούς και τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών».

Οι Β και D είναι Τούρκοι υπήκοοι Κουρδικής καταγωγής. Ο Β υποστήριξε τον ένοπλο αντάρτικο αγώνα του DHKP/C, ενώ ο D υπήρξε υψηλόβαθμο στέλεχος του PKK. Το PKK καθώς και ο DHKP/C ανήκουν στις οργανώσεις που περιλαμβάνονται στον κατάλογο προσώπων, ομάδων και οντοτήτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ενέχονται σε τρομοκρατικές πράξεις, ο οποίος καταρτίστηκε στο πλαίσιο της καταπολέμησης της τρομοκρατίας και υιοθετήθηκε με ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών. Ο Β ζήτησε να του χορηγηθεί άσυλο και να τύχει της προστασίας της οποίας απολαύουν οι πρόσφυγες, ενώ ο D είχε ήδη υπαχθεί σε καθεστώς πρόσφυγα από τις γερμανικές αρχές. Αμφότεροι δήλωσαν ότι αποχώρησαν από τον DHKP/C και το PKK, αντιστοίχως, και ότι φοβούνται για διώξεις τόσο εκ μέρους των τουρκικών αρχών όσο και εκ μέρους των προαναφερθεισών οργανώσεων. Το Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Μετανάστευσης και Προσφύγων, Γερμανία) απέρριψε την αίτηση χορηγήσεως ασύλου του Β ως αβάσιμη και διαπίστωσε ότι δεν πληρούνταν οι προϋποθέσεις για την υπαγωγή σε καθεστώς πρόσφυγα. Το δικαίωμα ασύλου και το καθεστώς πρόσφυγα που είχαν αναγνωριστεί προηγουμένως υπέρ του D ανακλήθηκαν από την ίδια αρχή. Το Bundesverwaltungsgericht (Ομοσπονδιακό Διοικητικό Δικαστήριο, Γερμανία) ζητεί από το Δικαστήριο, για εκάστη των υποθέσεων, να ερμηνεύσει τις ρήτρες αποκλεισμού από το καθεστώς του πρόσφυγα που προβλέπει η οδηγία.

Το Δικαστήριο εξετάζει, καταρχάς, αν πρόκειται για «σοβαρό μη πολιτικό έγκλημα» ή για «πράξεις αντιβαίνουσες προς τους σκοπούς και τις αρχές των Ηνωμένων εθνών», κατά την έννοια της οδηγίας, όταν ο αιτών υπήρξε μέλος οργανώσεως που περιλαμβάνεται στον κατάλογο και είχε στηρίξει ενεργά τον ένοπλο αγώνα της οργανώσεως αυτής, εν προκειμένω από ηγετική θέση. Συναφώς διευκρινίζει το Δικαστήριο ότι ο αποκλεισμός από το καθεστώς του πρόσφυγα προσώπου που υπήρξε μέλος οργανώσεως, η οποία εφαρμόζει τρομοκρατικές μεθόδους, εξαρτάται από κατ' ιδίαν έλεγχο συγκεκριμένων γεγονότων που παρέχει στην αρμόδια αρχή τη δυνατότητα να διαπιστώσει αν υφίστανται σοβαροί λόγοι να πιστευτεί ότι, στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του εντός της συγκεκριμένης οργανώσεως, το πρόσωπο αυτό διέπραξε σοβαρό μη πολιτικό έγκλημα ή είναι ένοχος πράξεων που αντιβαίνουν προς τους σκοπούς και τις αρχές

¹ Οδηγία 2004/83/ΕΚ του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004 για θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την αναγνώριση και το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους (ΕΕ L 304, σ. 12, και διορθωτικό, ΕΕ 2005, L 204, σ. 24).

των Ηνωμένων Εθνών, ή ότι είναι ηθικός αυτουργός τέτοιου εγκλήματος ή τέτοιου είδους πράξεων ή μετέσχε άλλως στην τέλεση, κατά την έννοια της οδηγίας.

Ως εκ τούτου, πρώτον, **το γεγονός απλώς και μόνον ότι ο αιτών υπήρξε μέλος τέτοιου είδους οργανώσεως δεν μπορεί να συνεπάγεται αυτομάτως τον αποκλεισμό του από το καθεστώς του πρόσφυγα**. Ειδικότερα, η συμπερίληψη οργανώσεως στον κατάλογο καθιστά δυνατή την απόδειξη του τρομοκρατικού χαρακτήρα της οργανώσεως, μέλος της οποίας ήταν ο αιτών, αλλά οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες αυτή συμπεριλήφθηκε στον κατάλογο δεν είναι δυνατό να συγκριθούν με την κατ' ιδίαν αξιολόγηση συγκεκριμένων γεγονότων που πρέπει να προηγείται κάθε αποφάσεως αποκλεισμού προσώπου από το καθεστώς του πρόσφυγα δυνάμει της οδηγίας. Δεύτερον, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι ούτε η συμμετοχή στις δραστηριότητες τρομοκρατικής οργανώσεως καθαυτή συνεπάγεται την αυτόματη εφαρμογή των προϋποθέσεων αποκλεισμού που προβλέπει η οδηγία, καθότι αυτή προϋποθέτει την πλήρη εξέταση όλων των ιδιαίτερων περιστάσεων κάθε περιπτώσεως.

Προκειμένου να θεωρηθεί ότι συντρέχουν λόγοι αποκλεισμού, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι **η αρμόδια αρχή πρέπει να μπορεί να καταλογίσει στον αιτούντα ατομική ευθύνη** για τις πράξεις που τέλεσε η οργάνωση την περίοδο κατά την οποία αυτός ήταν μέλος της. Για τον σκοπό αυτό, η αρμόδια αρχή οφείλει μεταξύ άλλων να εξακριβώσει την πραγματική φύση της συμμετοχής του αιτούντος στην τέλεση των εν λόγω πράξεων, τη θέση του στο εσωτερικό της οργανώσεως, τον βαθμό της γνώσεως που είχε ή όφειλε να έχει για τις δραστηριότητες της ομάδας, τον ενδεχόμενο εξαναγκασμό που υπέστη ή άλλους παράγοντες ικανούς να επηρεάσουν τη συμπεριφορά του. Αρχή που κατά τον έλεγχο αυτό διαπιστώνει ότι ο αιτών, όπως ο D, κατείχε ηγετική θέση σε οργάνωση που εφαρμόζει τρομοκρατικές μεθόδους δύναται να θεωρήσει ότι αυτός έχει ατομική ευθύνη για τις πράξεις που τέλεσε η οργάνωση κατά την κρίσιμη περίοδο. Πρέπει, εντούτοις, να εξετάσει **το σύνολο των συναφών περιστάσεων πριν να μπορέσει να εκδώσει απόφαση περί αποκλεισμού**.

Το Δικαστήριο διαπιστώνει εν συνεχεία ότι ο αποκλεισμός από το καθεστώς του πρόσφυγα δυνάμει ενός από τους επίμαχους λόγους αποκλεισμού δεν εξαρτάται από το κατά πόσο ο αιτών εξακολουθεί να αποτελεί κίνδυνο για το κράτος μέλος υποδοχής. Σκοπός των λόγων αποκλεισμού είναι αποκλειστικώς ο κολασμός πράξεων που τελέσθηκαν στο παρελθόν. Από την όλη οικονομία της οδηγίας προκύπτει ότι άλλες διατάξεις παρέχουν τη δυνατότητα στις αρμόδιες αρχές να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα όταν πρόσωπο αποτελεί ενεστώτα κίνδυνο.

Τέλος, το Δικαστήριο κρίνει ότι η οδηγία έχει την έννοια ότι τα κράτη μέλη μπορούν να αναγνωρίζουν δικαίωμα ασύλου βάσει του εθνικού τους δικαίου σε πρόσωπα των οποίων η υπαγωγή στο καθεστώς του πρόσφυγα έχει αποκλεισθεί δυνάμει ενός από τους λόγους αποκλεισμού της οδηγίας, υπό τον όρο ότι αυτή η άλλη μορφή προστασίας δεν ενέχει κίνδυνο συγχύσεως με το καθεστώς του πρόσφυγα κατά την έννοια της οδηγίας.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: : Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582